

Dokuzuncu Söz, Beşinci Nükte'de geçen; insanın mahiyeti ile ilgili bölüme misaller verir misiniz?

"İnsan fitraten gayet zayıftır. Halbuki her şey ona ilişir, onu müteessir ve müteellim eder. Hem gayet âcizdir. Halbuki belaları ve düşmanları pek çoktur. Hem gayet fakirdir. Halbuki ihtiyacı pek ziyadedir. Hem tembel ve iktidarsızdır. Halbuki hayatın tekâlifi gayet ağırdır. Hem insaniyet onu kâinatla alâkadar etmiştir. Halbuki sevdiği, ünsiyet ettiği şeylerin zeval ve firakı, mütemadiyen onu incitiyor. Hem akıl ona yüksek maksatlar ve bâki meyveler gösteriyor. Halbuki eli kısa, ömrü kısa, iktidarı kısa, sabrı kısadır."(1)

"İnsan fitraten gayet zayıftır. Hâlbuki her şey ona ilişir, onu müteessir ve müteellim eder."

Bir salgın hastalık, bir deprem karşısında insanın gayet zayıf ve çaresiz olması ve bu iki olayın insanı büyük acı ve hüznün içinde bırakması güzel bir misal olabilir.

"Hem gayet âcizdir. Hâlbuki belaları ve düşmanları pek çoktur."

Kanser ve sel felaketi, insan hayatını tehdit eden iki düşümandır; ama insan bu iki düşman karşısında gayet aciz ve çaresizdir. İnsan da bu durumda aciz olmayan, düşmanlarının dizgini elinde olan Allah'a dayanmak zorunda olduğunu bilmeli.

"Hem gayet fakirdir. Hâlbuki ihtiyacı pek ziyadedir."

Fakir ihtiyaç sahibine denir. İnsan Güneş'ten tut ta bitki ve toprağa varana kadar her şeye muhtaçtır. Kainatta insan kadar fakir ve ihtiyaçları çok olan başka bir varlık yoktur. Allah'ın insanı bu denli fakir ve ihtiyaç içinde yaratmasının nedeni; fakir ve ihtiyaçtan münezze olan kendisine iltica etmesini sağlamak içindir. Yani insan her bir ihtiyacında O'na el açmak ve O'nu hatırlamak durumundadır.

"Hem tembel ve iktidarsızdır. Hâlbuki hayatın tekâlifi gayet ağırdır."

İnsanın tembel olması, hayvanlara nispetlidir. Yani ağır ve daimi işler işleyen hayvanlara göre insan gayet tembel ve iktidarsız kalıyor. Hayatın yükü ve sorumlulukları bir milyon ton ise, insanın bunlara olan tahammülü ve direnme gücü bir gram bile değildir. Bunun sebebi de insanın bu yükün altına girememesi ve bu

ağır yükü teslim ve tevekkül ile İlahi kudretin üstüne bırakmasıdır. Kulluğun z de budur zaten. **"Kadere iman eden kederden emin olur."**(2) sözünün manası da bu oluyor.

"Hem insaniyet onu kâinatla alakadar etmiştir. Hâlbuki sevdiği, ünsiyet ettiği şeylerin zeval ve firakı, mütemadiyen onu incitiyor."

İnsan sahip olduğu duygu ve cihazlar sayesinde, kainatla ilintili ve ilişkili bir yapıya sahiptir. Mesela, insandaki kalp bir çiçeği sevdiği gibi bütün çiçekleri de sever ve koca bahara da müptela olur. Oysa sevdiği, bağlandığı güzellikler ve nimetler lme ve yok olmaya mahkumdurlar. Bu durumda kalbini bağladığı her güzel yok olduğunda, kalbinde bir yara bir acı oluşur.

Hâlbuki kainatı Allah'ın bir eseri, bir sanatı, bir tecelli aynası olarak görse idi; onların ölümle yok olup gitmeleri ona acı değil neşe verecekti. Çünkü kainatın bir nehir gibi akıp gitmesi; ama üzerinde görünen güzelliklerin sabit kalması, baki ve daimi olan Allah'a işaret ediyor, asıl mabud asıl maşukun O olduğu tebarüz ediyor.

"Hem akıl ona yüksek maksatlar ve baki meyveler gösteriyor. Hâlbuki eli kısa, ömrü kısa, iktidarı kısa ve sabrı kısadır."

Akıl ve hayal gibi cihazlar insanın önüne hep yüksek amaçları sonsuz güzellikleri getiriyor; ama insanın bu yüksek amaçları o sonsuz güzellikleri elde edecek ne bir gücü ne bir sermayesi ne bir ömrü ne de bir iktidarı bulunuyor.

Mesela, insan güzel bir ev güzel bir araba almayı hayal ediyor; ama bir bakmış **gençlik gitmiş ömrü tükenmiş sıhhati bozulmuş.** Dünya hayatının ekserisi böyle ulaşılması zor hayal ve kuruntulardan oluşuyor. Demek insan yüzünü ve gönlünü ulaşılması zor hayallere değil, baki ve ebedi ahirete çevirmesi gerekiyor... Bu durum daha çok namazla gerçekteşebiliyor. Namaz ve niyaz insanın bu eksikliklerinin aslında ilahi huzura kavuşmaya vesile olduğundan, eksiklik değil büyük bir nimet olduğunu ihsas eder.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Dokuzuncu Söz, Beşinci Nükte.](#)

(2) bk. [age., Yirmi Altıncı Söz, çnc Mebhas.](#)